

ДЖЕК КЕРУАК

У ДОРОЗІ

РОМАН

ХАРКІВ
«ФОЛІО»
2014

Частина перша

1

З Діном я познайомився невдовзі після того, як розлучився з дружиною. Я тоді пере-ніс серйозне захворювання, про яке мені не дуже б хотіло-ся говорити, скажу тільки, що воно мало певний стосунок до страшенно утомливого розлучення, а ще — до того, що саме тоді в мене виникло відчуття, що навкруги усе мерт-ве. З появи Діна Моріарті розпочався той період мого жит-тя, який можна назвати життям у дорозі. Я і раніше частенько мріяв вирушити на захід, подивитися країну, — будував туманні плани, але так і не втілив їх у життя. Дін — ідеальний попутник, він навіть народився у дорозі, в тисяча дев'ятсот двадцять шостому році, у Солт-Лейк-Сіті, коли його батько з матір'ю подорожували на своїй ко-лимазі до Лос-Анджелеса. Уперше я почув про нього від Чеда Кінга, який показав мені декілька листів Діна, від-правлених з виправної школи для малолітніх злочинців у Нью-Мексико. Листи мене страшно зацікавили, тому що їх автор з чарівною простодушністю просив Чеда навчити його усьому, що той знає про Ніцше, й іншим вабливим ін-

телектуальним премудрошам. Якось ми з Карло розмовляли про ці листи і зійшлися на тому, що з дивовижним Діном Моріарті неодмінно треба познайомитися. Це було дуже давно, коли Дін ще не став собою нинішнім, а був ще оповитим таємницею юним арештантом. Потім до нас дійшли чутки, що Дін вийшов з виправної школи й уперше їде до Нью-Йорка. Ще подейкували, що він уже встиг одружитися з дівчиною на ім'я Мерілу.

Одного разу, вештаючись університетським містечком, я дізнався від Чеда й Тіма Грея, що Дін зупинився в якійсь халупі без опалювання в Східному Гарлемі — Іспанському кварталі. Напередодні ввечері Дін прибув до Нью-Йорка зі своєю гарненькою дівчиною-лисичкою Мерілу. Вони вийшли з міжміського автобуса на П'ятдесятій вулиці, завернули за ріг у пошуках місця, де можна перекусити, й потрапили прямо до «Гектора». І відтоді закусочна «Гектор» назавжди залишилася для Діна головним символом Нью-Йорка. Вони не пошкодували грошей на великі красиві глазуровані тістечка й слойки зі збитим кремом.

Весь цей час Дін твердив Мерілу щось приблизно таке: «Ось ми й у Нью-Йорку, любонько, і хоча я розповів тобі ще не про все, що хотів, поки ми їхали через Міссурі, а головне — коли проїздили Бунвільську виправну школу, яка нагадала мені про мої тюремні колотнечі, — зараз треба відкинути на якийсь час усю нашу любовну дурню і негайно почати будувати конкретні плани, як заробити на життя», — і тому подібне, все у властивій йому тодішній манері.

Ми з хлопцями завітали до цієї холодної квартирки. Двері відкрив Дін у трусах. З кушетки сплигнула Мерілу. Якраз перед нашим візитом Дін попросив власника квартири зварити на кухні каву, — а сам занурився у свої любовні вправи, адже секс був його справжнім покликанням і єдиним божеством, і вірність цьому божеству він порушував лише в силу необхідності працювати, щоб заробити собі на життя. Хвилюючись, він дивився у підлогу, смикався і кивав головою, немов молодий боксер у відповідь на настанови тренера, а щоб не подумали, ніби він пропустив хоч слово, повсякчас вставляв «угу» і «саме так». У ту першу зустріч мене вразила схожість Діна з молодим Джинном Отрі — стрункий, блакитноокий, з вузькими стегнами та характерною оклахомською вимовою, — герой засніженого Заходу, який ще й відростив собі бакени. Він і справді ще до одруження з Мерілу і поїздки на схід працював на ранчо Еда Волла в Колорадо. Мерілу була чарівною блондинкою з хвилию в'юнкого золотистого волосся. Вона сиділа на краю кушетки, склавши руки на колінах, із широко розплющеними наївними, тьмяно-блакитними очима, застиглими в подиві, адже вона потрапила до злидарської, похмурої нью-йоркської халупи, про які начулася ще на заході, і тепер чогось чекала, нагадуючи жінку Модільяні — довготелесу, стомлену, сюрреалістичну, — в солідному кабінеті. Проте мила маленька Мерілу виявилася дівчиною недалекою, до того ж схильною до диких витівок. Тієї ночі ми гуртом пили пиво, мірялися силою рук і базікали до світанку, а на ранок, коли вже мовчки сиділи, докурю-

ючи в сірому світлі сумовитого дня зібрані з попільничок недопалки, Дін нервово спохопився, вирішивши, що треба спонукати Мерілу приготувати сніданок і хоча б підмести підлогу.

— Іншими словами, ось що я тобі скажу: нам слід бути метикованішими, кохана, а то усе якось хистко... Нашим планам бракує чіткості й визначеності.

Потім я пішов.

Наступного тижня Дін намагався переконати Чеда Кінга в тому, що той просто зобов'язаний дати йому кілька уроків письменницької майстерності. Чед сказав йому: óно письменник, себто я, до нього, мовляв, і звертайся. На той час Дін знайшов роботу на автостоянці, погиркався з Мерілу в їхній квартирці у Хобокені — одному Богу відомо, навіщо вони туди переїхали, — а та, геть розлючена, так жадала помсти, що донесла на нього в поліцію, висунувши в нападі істерики роздуте, безглузде звинувачення, ото ж з Хобокена Дінові довелося швиденько вшиватися. Тому жити тепер йому було ніде. Він одразу ж подався до Патерсона, що в Нью-Джерсі, де я мешкав зі своєю тітонькою. І от якось увечері, коли я працював, пролунав стукіт у двері, і на порозі постав Дін. Вклонившись ввічливо у п'ятмі коридору, він сказав:

— Привіт, ти мене пам'ятаєш? Я Дін Моріарті. Я прийшов повчитися у тебе, як треба писати.

— А де Мерілу? — запитав я.

І Дін відповів, що ця шльондра, заробивши на панелі трохи доларів, мабуть утекла назад, до Денвера. Ми по-

чвалали випити пива, бо не могли як слід поговорити при тіточці, яка стирчала у вітальні й читала газету. Скоса зиркнувши на Діна, вона пробурмотіла: хлопець не сповна розуму.

У пивниці я сказав Дінові:

— Дідько б тебе забрав, старий, я прекрасно розумію, що річ не в тім, що ти хочеш стати письменником... Та й знаю лише одне: до цієї справи треба братися із завзяттям дроворуба.

На це він відповів:

— Ну зрозуміло, мені ця думка добре знайома, та я й сам стикався з подібними висловлюваннями. Але чого я хочу — так це реалізації тих чинників, які слід поставити в залежність від дихотомії Шопенгауера, адже кожна внутрішньо свідомо людина... — і так далі, я зовсім нічого не второпав, та й сам він, гадаю, тямив ще менше за мене.

Тоді він і сам не надто розумів, чого хоче. Коротше кажучи, він усе ще був тоді юним арештантом, що зациквився на райдужній перспективі зробитися справжнім інтелектуалом, і любив вставляти в розмову, правда, злегка плутаючись, слівця, які чув від «справжніх інтелектуалів». Проте, запевняю вас, у чомусь іншому він був геть не такий наївний, і йому знадобилося всього декілька місяців спілкування з Карло Марксом, щоб цілком освоїтися і з термінами, і з жаргоном. Попри все, ми порозумілися один з одним на якихось рівнях безумства, і я погодився прихистити його, поки він не знайде роботу. До того ж ми домо-